

ΝΟΥΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024

 ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ		
	ΜΑΘΗΜΑ	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
	ΤΑΞΗ	Γ ΛΥΚΕΙΟΥ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	07/04/2024	ΔΙΑΡΚΕΙΑ

ΘΕΜΑ Α

Σύμφωνα με το κείμενο, ο ατομικισμός υπονομεύει την κοινωνική πρόοδο. Το άτομο συμπεριφέρεται νοσηρά καλλιεργώντας συμπεριφορές που καταστρατηγούν την κοινωνική συνοχή. Το φαινόμενο αυτό εκδηλώνεται και μέσω της απογοήτευσης των πολιτών για την ανακολουθία μεταξύ κοινωνικής πρακτικής και θεωρητικής προσέγγισης των κανόνων, με αποτέλεσμα τον κοινωνικό εκφυλισμό. Έτσι, οι πολίτες διατηρούν στάση φιλονικίας μεταξύ τους και εμφανίζουν συμπεριφορές παραβατικότητας, αναδεικνύοντας την υπερδιόγκωση του «εγώ» σε βάρος του «εμείς».

(68 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

B1. Η σωστή απάντηση είναι η β.

Σύμφωνα με τον συγγραφέα από τη στιγμή που η σχέση δασκάλου και μαθητή είναι αμφίδρομη ο επιδιωκόμενος στόχος της διδασκαλίας είναι να κατακτηθεί η ουσιαστική, πολυδιάστατη γνώση από τον μαθητή ώστε να διαμορφωθεί σε μια ελεύθερα πειθαρχημένη προσωπικότητα. Ο δάσκαλος εμπνέει ως πρότυπο συνειδητού πολίτη τους μαθητές του για την υιοθέτηση της υπεύθυνης, έντιμης και συνεπούς στάσης ζωής. Ως εκ τούτου, η ορθή εσωτερίκευση των κοινωνικών κανόνων είναι αποτέλεσμα στενής βιωματικής σχέσης.

(72 λέξεις)

B2α. Στη συγκεκριμένη παράγραφο ο Paulo Freire στοχεύει να προβληματίσει αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο ο νέος θα προσλάβει τη γνώση ώστε να διαπαιδαγωγηθεί κοινωνικά και πολιτικά ως μια ελεύθερη, αλλά πειθαρχημένη δημοκρατική προσωπικότητα. Προκειμένου να ενισχύσει τον σκοπό του μετέρχεται **λογικά επιχειρήματα** τα οποία εστιάζουν στην ενίσχυση της καλλιέργειας της πολυδιάστατης παραγωγικής σκέψης μέσα από τη δημιουργική αλληλεπίδραση δασκάλου και μαθητή για την αμοιβαία ανανέωση και κατάκτηση της γνώσης (*Στους σκοπούς αυτούς πρέπει να αφοσιωθούμε και όχι στη μονοδιάστατη λογική της μετάδοσης γνώσεων στους μαθητές. Μόνο εφόσον...είναι δυνατόν να γίνουν παραγωγικά υποκείμενα του νοήματος ή της γνώσης του αντικειμένου*). Παράλληλα, για να καταστήσει τη θέση του πιο άμεση και παραστατική κάνει χρήση του **προσωπικού και εξομολογητικού ύφους** (*ονειρεύομαι, ο στόχος μου*) το οποίο σε συνδυασμό με

την **επανάληψη του ρήματος** (*Ναι, ονειρεύομαι, αν δεν ονειρεύομαι, ονειρεύομαι*) τονίζει emphaticά τη σημασία της διαρκούς εκπαίδευσης για την κατάκτηση της δημοκρατικής γνώσης, ώστε ο νέος να είναι ελεύθερος και πειθαρχημένος.

Εναλλακτικά γλωσσικά μέσα: α' πληθυντικό (*να αφοσιωθούμε*), δεοντολογικό ύφος (*πρέπει να*), ασύνδετο σχήμα (*Του υπεύθυνου, του έντιμου, του συνεπούς*), θαυμαστικό (*και γι αυτό ευτυχισμένου πολίτη!*).

β. Μέσω του ερωτήματος που διατυπώνεται στην παράγραφο η συντάκτρια υποστηρίζει τη βασική της θέση για τις επιπτώσεις του ατομικισμού στην κοινωνική συνοχή. Συγκεκριμένα, θέτει το ερώτημα στην καταληκτική περίοδο της παραγράφου για να εξάγει το συμπέρασμά της και να εκφράσει συγχρόνως τον προβληματισμό της σχετικά με την απειλή της συλλογικότητας, της προόδου και της κοινωνικής εξέλιξης. Παράλληλα, το ερώτημα βοηθά στην ομαλή νοηματική μετάβαση στην τελευταία παράγραφο όπου απαντάται (*Η απάντηση είναι πολύ απλή...*). Στη συνέχεια, ως ένα ισχυρό επικοινωνιακό μέσο, το ερώτημα επηρεάζει τον δέκτη συναισθηματικά, καθώς προσελκύει το ενδιαφέρον του αλλά και εγείρει την ανησυχία του για τον κίνδυνο νέκρωσης του ζωντανού κοινωνικού οργανισμού (*Αν εμείς που αποτελούμε τα κύτταρα, δρούμε μόνο για προσωπικό μας όφελος... κάτι παραπάνω από δεδομένη*). Επίσης, αποτελεί μέσο παρακίνησης και άμεσης κινητοποίησης, γεγονός που ενισχύεται και πιστοποιείται στην επόμενη παράγραφο.

β3. Η πρόθεση της συντάκτριας στην παράγραφο είναι να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες αναφορικά με τις σοβαρές επιπτώσεις του ατομικισμού οι οποίες λαμβάνουν ανησυχητικές διαστάσεις και απειλούν τον κοινωνικό ιστό. Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιεί το **ασύνδετο σχήμα**, το οποίο βοηθά στην αναλυτική απαρίθμηση των συνεπειών και καθιστούν το ύφος κοφτό και γρήγορο, προκειμένου να αποτυπωθεί άμεσα και παραστατικά η προσωπική αγωνία της συντάκτριας και η ανάγκη της να την συμμαριστεί. Αξιοποιεί, παράλληλα, και τον **μακροπερίοδο λόγο** που συμβάλλει στον επιτονισμό της συναισθηματικής κατάστασης και ενδυναμώνει τον βασικό της ισχυρισμό ότι η ατομικιστική συμπεριφορά καταργεί την ανθρώπινη ενσυναίσθηση και υπονομεύει το συλλογικό συμφέρον. Με τη λειτουργία του το ύφος γίνεται σύνθετο και πολύπλοκο, εφόσον γίνεται χρήση υποτακτικού λόγου (*αφού.../όπως.../με αποτέλεσμα...*) και ενισχύεται η πειστικότητα της συλλογιστικής της αποδεικνύοντας ευχέρεια στον λόγο.

ΘΕΜΑ Γ

Το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται να κρατά μια στάση αλληλεγγύης και συμπόνιας απέναντι στους κατατρεγμένους της γης. **Ο τίτλος και η επανάληψή του στον πρώτο στίχο** του ποιήματος (*την πόρτα ανοίγω το βράδυ*) αναδεικνύει emphaticά την προσπάθεια της έμπρακτης συμπαράστασής του προς τους δοκιμαζόμενους από τα δεινά της ζωής συνανθρώπους. Προσπαθεί να κάνει ορατή την παρουσία του (*τη λάμπα κρατώ ψηλά*), ώστε μέσω αυτής να νιώσουν το αίσθημα συμπαράστασης (*να' ρθουνε, να βρουν συντροφιά*). Επιθυμεί να συνεισφέρει σε αυτή τη δύσκολη στιγμή τους προσφέροντας τους την πιο απλή αλλά ταυτόχρονα την πιο ουσιαστική βοήθεια, συνειδητοποιώντας πως ως άνθρωποι μοιράζονται τις ίδιες ανάγκες και τα ίδια οδυνηρά συναισθήματα (*Να βρούνε στρωμένο... του κόσμου αδερφός*). Αντιλαμβάνεται ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν ανάγκη να νιώσουν ασφαλείς, για αυτό και τον ενδιαφέρει να προσφέρει έστω μια «γωνιά ν' ακουμπήσουν». **Το πλήθος των εικόνων αισθητοποιεί**

με παραστατικό και ζωντανό τρόπο την επιθυμία του ποιητικού υποκειμένου να σταθεί στο πλευρό των βασανισμένων ανθρώπων και να συμβάλει όπως μπορεί στη στήριξή τους και την ανακούφιση της δυσμενούς κατάστασής τους. Έτσι, μέσω της τήρησης αυτής της συμπεριφοράς «θα ῥθει συντροφιά κι ο Χριστός», **φανερώνοντας μέσω της χρήσης του συμβόλου** πως αυτή η στάση προσφοράς και αλληλεγγύης, συμβάλλει στην ισχυροποίηση των κοινωνικών αξιών και την ηθικοποίηση του ατόμου. (180 λέξεις)

Θεωρώ πως σε μια εποχή κρίσης των συλλογικών αξιών, έξαρσης της βίας και απειλής πολέμου οφείλουμε να λειτουργούμε όπως το ποιητικό υποκείμενο. Οφείλουμε να προωθούμε αξίες και ιδανικά που προάγουν την ειρηνική συνύπαρξη, τη συλλογικότητα και την αλληλεγγύη συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ευοίωνων συνθηκών για την κοινωνική ολοκλήρωση του ανθρώπου και την εδραίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος.

(235 λέξεις)

ΘΕΜΑ Δ

Από: Δεκαπενταμελές Μαθητικό Συμβούλιο

Προς: Μαθητές σχολικού συγκροτήματος

Θέμα: Ατομικισμός και Κοινωνική Ευθύνη

Τόπος, Κυριακή 07 Απριλίου 2024

Πρόλογος

Αγαπητοί συμμαθητές και αγαπητές συμμαθήτριες,

Σας αποστέλλω αυτή την επιστολή ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς του σχολείου μου, επιθυμώντας να εκφράσω τους προβληματισμούς μου και τις προσωπικές μου εμπειρίες, αναφορικά με τη στάση ατομικισμού που τα τελευταία χρόνια ενδημεί στις σύγχρονες κοινωνίες και οδηγεί στην κοινωνική ανευθυνότητα. Ζήτημα που θεωρώ πως ως νέοι πολίτες δεν μας αφήνει ασυγκίνητους καθώς αντικατοπτρίζει την κοινωνική μας ταυτότητα.

Α' Ζητούμενο: Φαινόμενα ατομικιστικής συμπεριφοράς

- **Έλλειψη αυτογνωσίας και αυτοκριτικής**, όπου το άτομο μη έχοντας συνείδηση της πραγματικής του υπόστασης υπερεκτιμά τον εαυτό του και αποκτά μια αίσθηση υπεροχής απέναντι στους άλλους που εκτρέφει τον εγωισμό και την αλαζονεία του και εντείνει την τάση του για αυτοπροβολή και ικανοποίηση του εγώ'.
- **Ανταγωνιστικός χαρακτήρας το σύγχρονων κοινωνιών** που επιτείνει τη δίψα του ανθρώπου για δύναμη και επιβολή και μετατρέπει τη ζωή του σε συνεχή αγώνα για επικράτηση έναντι των άλλων.
- **Κυριαρχία του υλικού δυναμισμού και του καταναλωτισμού** που στρέφουν το άτομο στην ικανοποίηση των ατομικών αναγκών ενώ παράλληλα το καθιστούν αδιάφορο για τις κοινωνικές ανάγκες και τα συλλογικά αγαθά.

- **Αδυναμία της πολιτικής ηγεσίας να επιλύσει τα κοινωνικά προβλήματα και να επιτύχει την εύρυθμη λειτουργία του κράτους**, έτσι το άτομο αποστασιοποιείται από την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα και στρέφεται αποκλειστικά στον εαυτό του.
- **Δυσλειτουργία των φορέων κοινωνικοποίησης**, με αποτέλεσμα να μην προσφέρουν στο άτομο την αναγκαία κοινωνική και πολιτική αγωγή.
- **Κρίση των ηθικών αξιών που ευνοεί την αποηθικοποίηση του ατόμου** με συνέπεια να κυριαρχείται από πάθη και αδυναμίες όπως ο εγωισμός η ιδιοτέλεια η πλεονεξία και να επιδιώκει την ικανοποίηση των συμφερόντων του περιφρονώντας τον συνάνθρωπό του.
- **Αποξένωση των ανθρώπων μέσα στο απρόσωπο και αφιλόξενο περιβάλλον των αστικών κέντρων** που δεν του επιτρέπει να αναπτύξει ουσιαστικούς δεσμούς και εκφυλίζει την ανθρώπινη επικοινωνία σε μηχανική συναναστροφή.

Μεταβατική φράση :

Προκειμένου να υποχωρήσει ο ατομικισμός και να υπάρξει αρμονική συνεργασία των ατόμων, με στόχο την κοινωνική πρόοδο, απαιτούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις

Β Ζητούμενο: Τρόποι (θεωρητικά και πρακτικά) καλλιέργειας της κοινωνικής συνείδησης.

- Κατάκτηση αυτογνωσίας προκειμένου το άτομο να εκτιμήσει ορθά τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του να αποβάλλει τις εγωιστικές του τάσεις και να αποκτήσει αίσθημα ευθύνης και σεβασμού απέναντι στον συνάνθρωπο.
- Υπεύθυνη στάση των φορέων κοινωνικοποίησης που πρέπει να θέσουν σε προτεραιότητα την ορθή κοινωνικοποίηση και την πολιτική διαπαιδαγώγηση των ατόμων καθώς και την παροχή ανθρωπιστικής παιδείας. Οι νέοι πρέπει να λειτουργούν με συνεργατικό και ομαδικό πνεύμα π.χ. ενίσχυση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων , συμμετοχή σε εθελοντικές οργανώσεις, ανάληψη ομαδικών εργασιών στο πλαίσιο της τάξης.
- Προβολή από τους φορείς αγωγής ορθών προτύπων ανθρώπων δηλαδή που διακρίθηκαν για την ανιδιοτέλεια τους το υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και οι οποίοι συνειδητά έθεσαν σε προτεραιότητα το κοινό συμφέρον γνωρίζοντας ότι η κοινωνική ευημερία είναι η προϋπόθεση για την ατομική προκοπή και ευτυχία.
- Μέριμνα της πολιτείας για την ορθή λειτουργία των θεσμών την προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τη διαμόρφωση ενός κοινωνικού κράτους που θα προστατεύει τις αδύναμες κοινωνικές ομάδες και θα δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους. Έτσι θα επανακτηθεί η εμπιστοσύνη του πολίτη προς το κράτος και θα επιδιωχθεί η πιο ενεργητική συμμετοχή του στην κοινωνική και πολιτική ζωή.
- Απαλλαγή από την υλιστική νοοτροπία και το καταναλωτικό όραμα επανιεράρχηση των αξιών και των προτεραιοτήτων στη ζωή.

- Νευραλγικός ρόλος της οικογένειας για την άσκηση στην επίλυση των διαφορών με διάλογο και πειθώ που σφυρηλατεί το δημοκρατικό ήθος και την ανεκτικότητα στα παιδιά. Ανάληψη πρωτοβουλιών και ευθυνών, πληροφόρηση σε κοινά προβλήματα και τρόπο αντιμετώπισής τους με σκοπό να προετοιμάσουν τα παιδιά σε μια κοινή δράση με κύριο χαρακτηριστικό την κοινωνική υπευθυνότητα.

Επίλογος:

Αγαπητοί συμμαθητές,

Κατευθυντήρια Ιδέα: Το άτομο πρέπει να βρει την ολοκλήρωση μέσα στη συλλογικότητα η οποία όμως θα χαρακτηρίζεται από το σεβασμό και την ανάδειξη της αυτονομίας και της αξιοπρέπειας της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η αμοιβαία συνεργασία ατόμου - κοινωνίας, τα καθήκοντα, οι υποχρεώσεις, τα δικαιώματα και οι απαιτήσεις καθενός από τους δυο παράγοντες οφείλουν να εξισορροπούνται αρμονικά.

Επιφώνηση

Με εκτίμηση

**Μέλος του Δεκαπενταμελούς Συμβουλίου
(Ονοματεπώνυμο)**